

ИГОР ЈАНЕВ

Институт за политичке студије
Београд

УДК 111:141

Монографска студија
Примљен: 05.01.2016
Одобрен: 11.02.2016
Страна: 575-590

МЕТА - ДИЈАЛЕКТИЧКА МЕТОДА У ОБЈАШЊЕЊУ ОСНОВНОГ ПИТАЊА ЕГЗИСТЕНЦИЈЕ СВЕГА ПОСТОЈЕЋЕГ И МОГУЋНОСТ НОВОГ МЕТОДА ДОКАЗИВАЊА ЕГЗИСТЕНЦИЈЕ БОГА

Сажетак: У овом раду, на основама нове методологије, вршимо разматрање основног Онтолошког проблема порекла егзистенције „Свега оног што јесте” (Битка). Потом, посебно с овим у вези, настојимо да понудимо нов приступ доказивања и објашњавања вишег бића односно самог Бога. Овај рад је базиран на Мета – дијалектичком методу и представља истраживање и доградњу класичног дијалектичког метода, који као што се показало, може да буде од користи при доказивању и објашњењу егзистенције Свега, али и вишег бића и Бога. Утврђено је да се оваква потребна редефиниција класичног дијалектичког метода може свести на Дијалектички релационизам који укључује начела „Опште теорије система”. За доказивање егзистенције Бога, с друге стране, показало се као подесно да се користе неаксиоматске логичке методе, да би се избегле тауолошке „замке” или парадокси. Релационизам, дијалектичког вида, боље објашњава природне и физичке појаве и феномене од општије дефинисане класичне дијалектике и посебно логика и концепата базираних на класичној аксиоматици. Формулисан дијалектички релационизам, коа што смо показали, укључује нове принципе где спадају несепарабилност фундаменталних елемената у релацији, и нередуцијабилност фундаменталне релације у којој су присутни несепарабилни елементи. Тако основна релација постаје фундаменталнија категорија од несепарабилних елемената. Примењујући овај релационизам у Онтологији добијамо одговор на питање „Одакле све што јесте”, методом свођења на абсурд, и закључивањем да пол „Ништице” не може егзистирати самостално, јер је у нераскидивој релационој вези са елементом (полом) „Свега” (односно са супротним и противречним елементом), јер је основна релација нередуцијабилна, а елементи (Ништа, Све) су у нераскидивој вези. Ово је слично као у квантној физици где је квант интеракције нередуцијабилан. Последице по теологију се манифестују у факту да је најфундаменталнија категорија елементарног вида истовремено и најопштија информација и највиша обједињена категорија-ентитет, чиме се поредак релационистички своди на биће са иденитетом односно субјекта, као најгенералнију категорију која је фундамент поретка.

Кључне речи: Мета-дијалектика, релационизам, систем, биће, капацитет, Бог

Увод

У овом раду настојим да на основама новог метода релационизма понудим решење за основно питање Онтологије о пореклу „*свега што јесте*”. Да би одговорио на основно питање о „*свему што јесте*”, користим Дијалектички релационизам, јер се овим методом категорија „свега” може довести у везу са својом супротностју, чиме би се проблем могао решавати у оквирима познатих логичких операција. У оквиру овог рада успостављам проширени модел дијалектике (Мета-дијалектичку методу) којом ће најпре овде бити дат одговор на основни онтолошки парадокс о Битку (питању „*свега што јесте*”). Потом, усвајајући основе ове нове методологије, понудићу одговоре и на питања егзистенције *бића* и Бога.

Дијалектика и Мета – дијалектика као општи метод

Још у Старој Грчкој филозофија је открила важан принцип *општег кретања* који је заједничка карактеристика свих природних и друштвених феномена и појава¹. Овај у пракси опсервирани принцип, као противтежа (општем) принципу *статике*² који није имао утемељење у емпиријској стварности, постао је један од основних метода тумачења порекла и природе света (у Онтологији) односно промена у природи и друштву (а у модерној филозофији и духа).

Као што је познато, у Хегеловој филозофији, принцип општег кретања је примењен на подлогу развоја духа, где узрочно - последична веза указује на принцип противречности као основе кретања, у познатој форми: 1) теза; 2) антитеза; 3) синтеза³. Овај стари модел кретања, такође потиче из емпирије, где свака промена неког стања поретка (или система) изискује унутрашњу противречност којом се првобитно стање мења. Принцип кретања кроз унутрашње противречности се показао блиским тадашњој и посебно каснијој физици и хемији, односно природним наукама, тако да се може узети за прихватљиво објашњење кретања у оквиру системског прилаза⁴, где промене не морају имати узрок изван система, већ у самом поретку⁵.

Ако кретање продуковано противречностима узмемо као објашњење егзистенције било каквог општег система (материјалног или нематеријалног), тада можемо условно прихватити и Марксову екстензију дијалектике⁶. Она се своди на следеће битне принципе: 1) Борба јединства супротности у општем кретању; 2) Негација негације (као заједнички и за формалну логику и за дија-

¹ види Džon Barnet, Rana grčka filozofija, Zavod za udžbenike, Beograd, 2004. (Heraklit)

² Исто, види Парменид

³ види F. G. Hegel, Dijalektika, Beograd, Dereta, 1991. Vidi i G.F.W. Hegel, „Phenomenology of Spirit”, Clarendon Press, Oxford, 1977. затим F. Engels, Dialectic of Nature, International Publishers, 1968. i „Studies in Hegelian Dialectic”, Cambridge Univ. Press, 2005.

⁴ Општа Теорија Система је у стању да инкорпорира дијалектичке принципе и да пружи објашњења кретања кроз унутрашње противречности. Види I. Janev, Teorija međunarodne politike i diplomatije i nova definicija politike, IPS, 2006, стр. 99- 105.

⁵ Исто

⁶ Исто, стр. 13.

лектику), принцип који је проистекао из опште логике и из општег принципа противречности; 3) прелазак квантитета у квалитет, као принцип где повезивањем квалитета и квантитета добијамо тумачење граничних процеса познатих у математици и физици. Овај последњи принцип произилази из општег принципа кретања кроз противречности, као што се и принцип Негације – негације такође просто деривира из првог основног принципа супротности.

Као што можемо да закључимо, сва три наведена принципа имају своју примењивост у оквиру модела „Опште теорије система”⁷, за коју класици немачке филозофије, а ни представници Марксизма и затим и Лењинизма (као ни Франкфуртски круг⁸) нису знали.

У свом непознавању природних појава и модерне науке (квантне физике⁹ и хемије), марксисти двадесетог века сматрали су да се (најмањи) елементи могу делити до бесконачности. На тај начин су сузили дијалектички метод, који градећи апстрактне моделе без неопходног уважавања модерне физике, запада у логичке проблеме и намеће питања конзистентности, доводећи на тај начин у питање вредност класичног модела Дијалектике као метода.

У овом раду, увешћу појам *Мета – Дијалектике*, како би избегао конфузију са класичном дијалектиком, иако треба да напоменем да се овде ради само о доградњи Хегел – Марксистичке дијалектичке методе, у складу са решавањем непремостивих проблема присутних у том класичном моделу.

Прво, парадокс елементаризма кроз делење до бесконачности, супротан емпирији (или физичкој стварности), разрешићемо тако што допуштамо, уважавајући начело преласка квантитета у квалитет, да делење елемената има свој крај¹⁰. Несводљивост интеракције два последња елемента (или *суб-елемента*,) показује нам доследно дијалектички да је *релација* у виду интеракције најосновнијих елемената или полова *основнија категорија* и од самих суб-елемената (односно полова)¹¹. Ово нам показује нераскидивост елемената нај-

⁷ види нпр. L. Von Bertalanffy, „General Systems Theory”, Penguin Press, London, 1971.

⁸ опширније видети поједина тумачења ове марксистичке групе. Види нпр. код P. Vranicki, *Историја Марксизма*, Нартијед, 1971.

⁹ Квантна физика је била непозната филозофији и познато је да су је каснији тумачи марксизма побијали. Концепт делења елемената до бесконачности је заступао Лењин. Види више о В. Лењиновој дијалектици у делу „Материјализам и емпирокритицизам”, *Култура*, 1948.

¹⁰ Поучени примером *Квантне физике*, и користећи дијалектички принцип преласка квантитета у квалитет уз ограничење да притвречност мора увек бити присутна међу половима процеса (супротностима), закључујем да је делење елемената (као и у самој природи) поседује свој крај, јер би се у протвном довело у питање опстајање неке противречности која је неопходна између било која два пола, а полови се узајамно морају разликовати и морају имати бар минималану противречну природу или минимални противречни квалитет у којем се манифестује својство супротности.

¹¹ Делењем неискотвечних и несиметричних под-елемената, уважавајући принцип неке противречности између ових елемената-полова, закључујемо да само један од противречних полова, дејством преласка у нов квалитет, исчезавља (постаје „Нулта” квалитет), док други пол има неки квалитет различит од овог, и при том квалитет потпуно различит према исчезном својству. Овде се јавља противречност *Ничега* и *Нечега*, односно супротност се манифестују у релацији два различита пола, где *Нулта* постаје негација сваког квалитета супротстављена било чему што је различито од овакве *Нултице*.

нижег нивоа, где релација постаје нередуцијабилна¹². У класичној дијалектици не постоји та **нередуцијабилност** ове релације и, консеквентно овоме, нераскидивост или **несепарбилност** основних (суб-)елемената¹³. Овим приступом, сада уводимо такаве принципе за основну релацију¹⁴. Они су исто тако дијалектички принципи као и горе наведени општи принципи ове логике. Евидентно, основна релација, а не посебни елемент или елементи представља основу система кретања, што постаје очигледно тек увођењем несепарбилности елемената на неком нивоу. Мета – Дијалектика, за разлику од класичне дијалектике сматра (*нередуцијабилну*) **релацију**, а не **елемент**, као полазну основу свега што јесте¹⁵. Надаље у овом раду, овакав поредак називамо Релационистичким¹⁶, а метод *Мета – Дијалектике* постаје синоним за *Дијалектички Релационизам*¹⁷. Релационизам је, одавде, могуће проучавати у оквиру *Опште теорије система* која је базирана на проширеној дијалектичкој методи. Ова веза са Општом теоријом система постаје јаснија тек у принципима преформулисане дијалектике.

Основни принципи Мета – дијалектике додати принципима опште класичне дијалектике су:

- 1) Несводивост (**нередуцијабилност**) најфундаменталније Релације
- 2) Нераскидивост (**несепарбилност**) најосновнијих елемената у оквиру (ове) најфундаменталније Релације
- 3) Кретање кроз противречности увек представља и успоставља *систем*, а на најнижем нивоу претставља *релацију* као *системску релацију*.

¹² У материјалном и свету природних појава, интерпретација пола *Ништице* (или Ничега) логички је могућа само у оквирима релације где се под-елемент или пол може процесом поништити, међутим, тада пол има несамосталну природу, а дијалектички произилази да је релација основнија од елемената такве интеракције.

¹³ Нередуцијабилност релације за елементе који су полови, указује на несепарабилност ових елемената. Онда када су елементи (полови) несепарабилни, тада је релација несводива. Овим се решава, свођењем на апсурд, парадокс делења елемената, јер се последњи под - елемент који је „пао” у *квантитативну нулу* не може даље делити.

¹⁴ Релација са „нултим квалитетом” као полом са екстремном вредношћу, и полом где је с друге стране квалитет различит од нултог кванитета, јесте основна и најнижа релација. Полови се овде интерпретирају као системски везани, односно дијалектички су у нераскидивој релацији. Мета-дијалектички казано: све што је различито од *Ништице*, спада у пол *Нечега* (или „*Свега*”).

¹⁵ На плану Онтологије са базичним питањем „Одакле све што постоји”, ту „*Све што постоји*” постаје пол према супротном полу *Ништици*, па доследно питање добија одговор у форми немогућности *Ничега* самостално или *per se* ван релације са *нечим*. Ово се питање детаљно разматра у следећем поглављу овог рада.

¹⁶ Порекло релационизма се може наћи већ код Лајбница. Види J. Erman, „Was Leibniz a relationist?”, у „*Studies of Metaphysics*”, 1979, Midwest Studies in PH Vol. IV, стр. 277, Univ. of Minnesota Press, (Minnesota Archive Edu.) 1979. Види о појму J. Kaipayil, An Essay on Ontology. Bangalore: JIP Publications, 2008. или R. Christopher. *Time, Space and Philosophy*. London: Routledge, 1991.

¹⁷ Постоји и недијалектичка варијанта Релационизма, звана „Објектно орјентисани релационизам”, види линк:

<http://larvalsubjects.wordpress.com/2010/04/06/object-oriented-ontology-and-relationism/>

Дијалектички релационизам и основно питање „Свега што постоји”

До сада познате методе и филозофски правци, нису имали одговор на питање порекла „Свега оног што јесте” односно питање „Битка”. Основно питање онтологије је са правом препуштено религији¹⁸. Мета – дијалектички метод који овде излажем може да разреши проблем егзистенције „Свега што јесте”¹⁹, у оквиру неаксиоматског прилаза. Овај проблем „Свега”, до сада сматран парадоксом, може се решити на сличан начин као и парадокс „бесконачног делења елемента”. Поменути логички закони – принципи: 1) нередуцијабилност; и 2) несепарбилност елемената, примењиви су и на микро свет квантног нивоа, а и на макро – категорију „свега” описиву такође као елемент²⁰ који у оквиру општије релације исто представља пол (интераговања односно пол противречности).

Примењујући релационизам *питање свега* се мора дијалектички поставити у оквиру релације према негацији „свега” и тада добијамо следеће питање као основно симетрично питање:

„Одакле све оно што јесте у односу према ништа”

где је *ништа* – пол супротан *свему што јесте*, односно формално логички исказано: *ништа* је оно то што остане када је на другу страну пребачено „све”; или дијалектички исказано: *Све* што је различито од *Ништа* (је супротно Ништа) и припада полу *нечег* односно полу „свега” (као супротном полу).

Да би се одговорило на основно питање које је постављено у виду горње релације (*Све – Ништа*) потребно је исто горње питање логички свести на абсурд односно показати да је такво питање бесмислено. Имајући у виду да се са полом „све оно што јест” (или *Све*)²¹ немогу вршити операције свођења на абсурд, остаје да се разјасни да ли се пол „Ништице”²² (тј. пол *Ништа*) може свести на абсурд. Основно питање тако постаје: Када је пол „*Ништа*” немогућ. (тј. при којим логичким условима је пол *ништа* немогућ.) Одговором (редук-

¹⁸ Види А. Augustin, *O Božjoj državi*, Zagreb, 1982. Према Августину порекло и разлог егзистенције Бога је у Њему самом.

¹⁹ Ово је основно питање онтологије и филозофије уопште. Питање ове врсте је слично или истотипно као и проблем парадокса у оквиру елементаризма.

²⁰ Ако дијалектички „Све”, као и у предходном поглављу овог рада појам „Свега” третирамо као пол неке противречности, тада ово „Све” можемо сматрати елементом у оквиру неке релације која на другом полу увек може имати *Ништа* или Ништицу. (Овај приступ нам омогућава да на исти начин третирамо елементаристички парадокс, као и универсалистичку енигму која није до сада дијалектички била предмет онтолошко-логичке динамичке обраде.)

²¹ Пол „Све” који се односи на „све оно што јест” добија логички смисао дијалектчком отвореношћу система и укључењем противречности (слично као и код проблема елементаристичког парадокса). Илустрације ради, ово је на пример слично као у математици где додавањем произвољног броја нула (одн. ничега) неком скупу или елементу резултат остаје исти.

²² Лако се логички доказује да операције свођења на апсурд за скуп или пол „све оно што јест” немају смисла. С друге стране, у релацији са ништицом, могуће је доказивати услове где ништица не постоји, односно када је пол ништице сводив на апсурд. Овај пол се дијалектички и формално логички своди на апсурд, само када је третиран као излован елемент, а не као пол интеракције или релације. (Илустрације ради, математичким језиком казано тек потребним „*оператором*” процес тежње нули даје нулу.)

цијом на абсурд) да је *ништа* немогуће, добијамо основни одговор на полазно питање онтологије у виду: „**Нешто увек мора постојати**” (сводећи основно горње питање о *свему* на апсурд), и тако решавајући полазни проблем.²³

Решење проблема „када је ништица немогућа?”²⁴ налазимо у оквиру принципа нераскидивости за основне полове (или елементе), јер „ништа” као пол увек подразумева постојање „нечег” (односно *свега*)²⁵. Ништа, наиме, не може постојати *по себи* изван фундаменталне релације са другим (супротним) полом, јер су ови нераскидиви у релацији, а релација је *несводива*. Тиме смо доказали неопходност *нечег* односно доказали смо да се *Ништа* и *Нешто* налазе у системској нераскидивој вези²⁶. Оваква веза је нередуцијабилна, а елементи по себи немају смисла и не егзистирају ван релације. Тиме смо доказали *неопходност свега* и дали одговор на основни парадокс онтологије.

Мета – дијалектика може на микро плану и да идентификује основну противречност, на бази истих ових нових принципа. Ово се не може објаснити Дијалектиком природе код Енгелса²⁷ који није у то време имао знања постојању „прага” за физичко делење или за делење својстава елемената (нпр. наелектрисања честица и других физичких атрибута).

Делење елемената класична дијалектика природе није могла да разреши, јер елементи у том концепту увек имају дељиву структуру. Елементи увек (а у природи посебно) поседују некаква својства која их разликују. Дијалектички ове разлике мора да опстану да би се манифестовала противречност међу њима, која је и услов дељења²⁸. Оно што класични дијалектичари нису увиђали је да при бесконачном делењу елемената, примењујући принцип преласка квантитета у квалитет, у једном моменту исчезавају сва својства неког елемента, па и сам најмањи елеменат потпуно исчезава. Овакво *апсолутно* исчезавање елемената је последица процеса где наступа нов квалитет у виду отсуства сваког квантитета, а ово је супротно основном правилу одржања противречности као услова сваке квалитативне (као и квантитативне промене).

У Мета – дијалектичком прилазу који сам предложио парадокс се разрешава тако што делењем на два дела процес бива завршен када један од два поделемената, односно два пола исчезне, креирајући пол *ништице* који је у

²³ Сагласно деривираним закључку о несамосталности ништице ван релације са својом супротношћу, добијамо решење у форми: „Нешто увек мора постојати”. Тиме се решава Хајдегерово основно питање о Свему односно о Ништици. (Види М. Hajdeger, *Uvod u metafiziku*, EIDOS, 1997, стр. 9.)

²⁴ У оквиру релационизма, основно питање је сведено на проблем „када је ништица немогућа?”, а решење је пронађено у системској вези са супротним полом и у дијалектичкој нераскидивости ове везе односно релације.

²⁵ Пол „Све” ван релације нема логички смисао, као што нема смисао ни пол ништице, уколико није у нужној вези са полом који је од ништице различит.

²⁶ Као и на нивоу најосновијих елемената, ова релација је основнија категорија од несепарбиних елемената. Ту уочавамо да исти принципи најелементарнијег нивоа важе и за најшири пол „Све” где принцип потребног „прага” егзистира на најопштијем нивоу.

²⁷ види F. Engels, *Dijalektika prirode*, Prosveta, 1978.

²⁸ Појам мета дијалектике користе и други аутори. Види S. C. Roach, *Critical International Theory and Meta-Dialectics*, Millennium - Journal of International Studies March 2007. стр. 321-342. и линк: <http://mil.sagepub.com/content/35/2/321.abstract>

нераскидивој релацији са полом нечега. Оваква релација неодвојивих полова је несводива (иредуцијабилна) и сматрамо да има фундаменталнију егзистенцију од нераскидивих (несепраблинох) елемената укључених у дефиницију ове релације.

Очигледно, два најосновнија елемента немогу истовремено пасти у нулти квантитет, јер би се тиме изгубила претпостављена релација противречности која их доводи у стање исчезавања. Оданде релација противречних полова је нередуцибилна, јер ако се у једном полу манифестује исчезавање квалитета, онај други пол мора имати неки квалитет различит од квалитета (и квантитета) другог пола. На овај начин, имајући у виду да не постоји апсолутна идентичност суб-полова (јер би се радило о истом елементу), закључујемо да је најелементарнија микро – релација између **Ништице** и **Нечег**. Ова релација је истотипна и на микро, као и на макро – нивоу²⁹. Овим смо идентификовали најнижу противречност као релацију (*Нишита – Неиито*, где су ови полови (елементи))³⁰. Треба овде приметити да основна релација није могућа без система којег ова дефинише, као што система нема без ове релације. Релација елемената или полова омогућује да *Ништица*, као и *све оно што јесте* егзистира³¹. Релационизам, поред тога као што закључујемо, уводи у методологију и миниамални праг процеса. Овај праг је дефинисан основном релацијом.

Основна *релација* је како видимо инваријантна у односу на променљиву времена и стално је системски нужно присутна. У овом смислу, можемо је означити као временски и просторно инваријантни *ентитет*.

Доказивање егзистенције вишег бића и Бога

Дијалектички релационизам је метод којим се може доказивати и постојање вишег бића или Бога. Пракса да се полазни општи аксиоми, по правилу у филозофији и теологији, *не доказују* конституише опште прихваћену аксиоматску логику на коју се надовезују и деривирају остали логички ставови и системи. То је углавном генерални прилаз као и код научних коцепата, било природних или друштвених дисциплина и теорија, где се на прихваћеним полазишним основама гради структура и садржина погледа на свет или друштво. Основе математике такође базирају на полазним аксиомама, као што је напри-

²⁹ Постављајући одговор на онтолошко питање кроз форму везе, парадокс неповезног основног елемента нестаје.

³⁰ До сада у дијалектици није било јасно која је противречност најнижег нивоа. Овде је и то питање добило свој одговор у виду налажења најниже основне релације са својим половима (где један пол има „екстремну вредност“ односно јесте нулти сингуларитет).

³¹ Тиме се даје објашњење егзистенције било чега (односно нечег). Јер и када је релација узета као најосновнија и ако се постави питање њеног порекла, тада поново, придружујући Ништицу се решава проблем постојања (идентичном логиком). Веза увек мора постојати, а тај закључак је као што можемо запазити, инваријантан у односу на сваку логику. Сваки вид познате логике базира на неопходној вези, па је оданде претпоставка о ничему, где се веза као таква губи, нелогична. Стога неопходност везе у свакој логици је основ негације апсолутно ничег или ништице, и тиме се може потврдити да је питање егзистенције као вида негације ништице, решиво и у оквирима формалне логике.

мер геометријски аксиом о тачки, која није предмет доказивања³². У овом смислу, теорије о егзистенцији и пореклу егзистенције Бога нису изузетак. Неке теорије се заснивају на аксиоматици првог покретача, или доказу о Богу као почетном узроку и разлогу односно врши се извођење Бога из неопходности или недостатности полазног разлога или узрока, првог покретача или потребе потпуности постојеће егзистенције света.³³ Постоје као што је познато априорни и апостериорни докази о постојању Бога. Међу априорним доказима су нпр. Анцелмова концепција, као и Бонавентурина, Декартова и Лајбницова теорија, које укључују аргументацију о савршености *бића* и савршености егзистенције у којој Бог као највише биће мора да егзистира (Бог има све савршености, а *егзистенција* је савршеност која и Њега укључује). Или на пример „идеолошки“ може се доказ формулисати тако да *вечне и нужне истине* сваког система могу постојати само у мисаоном *бићу* које је исто тако вечно и нужно. Апостериорни докази су или докази контингентности (сва бића у свету су таква да могу бити или не бити, а њихова бит по себи је индиферентна на егзистирање без неопходног разлога) или даље докази о каузалности (потребан је неопходни разлог свога настанка у низу везаних узрока) или затим докази кретања „неког потенцијала у неки акт“ (ништа у кретању не може бити узрок самог себе, односно ништа не прелази из потенцијала у акт осим дјеловањем неког узрока који је већ у самом акту). Овим доказима се придружују номолошки докази (ред и хармонија у свету нужно претпоставља неки разум) и телеолошки доказ (намерно адаптирање средстава неком вишем циљу односно општа сврховитост која нужно претпоставља интелигенцију са крајњим циљевима или циљем).³⁴

Са становишта теологије постоје дефиниције које су циркуларног или таутолошког вида где се порекло и егзистенција Бога изводе из самог појма Бога. Примера ради св. Августин је сматрао да Бог има разлог, сврху и порекло у себи и да је објашњив самим собом³⁵. У класичној формалној логици овакав став је пример погрешног логичког деривирања, јер се исти елемент настоји таутолошки објаснити преко тог истог елемента. На овом месту, међутим, може се оправдано поставити питање при којим условима овакав тип логичког извођења није погрешан и када је допустиво да се исти објект објашњава управо преко тог истог објекта. Из предходног разматрања у поглављу о „Свему што јесте“ уочили смо да је системска релација *Нчега* и *Ничега несводива и нередуцијабилна*. На овом примеру видимо да се извођење таутолошких деривација може вршити и кроз деривирање исте релације из ње саме, у посебним случајевима. Ако је елементарана релација најнижег вида полова *Ништа* и *Нешто* представива као нека нередицијабилна ентитетска целина, и ако сада треба да се постави питање порекла те целине, као посебног облика елемента,

³² Тачка се не дефинише пресеком правих или кривих, јер су ове такође састављене од истог елемента тј. тачака. Таквом дефиницијом би се добила циркуларна дефиниција (односно логичка грешка закључивања).

³³ Ове теорије често базирају на *недовољности* објашњења постојања ван присуства Бога.

³⁴ Поред ових доказа постоје и докази психолошког и етичко-моралног вида, као и „етнолошки докази“.

³⁵ Види А. Augustin, *O Božjoj državi*, Zagreb, 1982.

одговор се добија тако што увек тој или таквој целини можемо додати (нову) релацију са полом *Ничега*, тако да се релациони однос нечег, без обзира дали је то елемент или сама релација, према споља односно другом полу (Ничем) никада системски не губи³⁶. На овај начин преко исте категорије (релације), без западања у логичке грешке можемо објаснити у ствари тај исти појам и ту исту категорију. Примћујемо да оваква дефиниција релационе целине преко саме релације, није у том случају циркуларног типа.

Да потсетимо у основним аспектима на битне принципе *Опште теорије система*³⁷. Ово ће бити од значаја при доказивању *бића* као најосновнијем фундамента поретка. По дефиницији *систем* има следећа својства: 1. целина односно *тоталитет* колективних обележја које креирају режим или систем, 2. *отвореност* ове целине која је динамички тоталитет, 3. динамичко *кретање сваке тачке* тоталитета и динамичко креирање колективитета, 4. *утицај сваке тачке* на сваку другу, и тоталитет у целини, и 5. *саморегулација* свих колективних кретања у тоталитету. Ови принципи, као што видимо, указују на потребу да се у разматрања укључе колективне променљиве. За ово наше истраживање од посебног значаја је принцип „*отворености*” тоталитета и одатле начело *ширења система*, као и принцип „*саморегулације кретања у тоталитету*”. Овај последњи принцип има за наше доказивање посебну важност, јер у одређеним условима *саморегулација свих колективних кретања* може да се манифестује и као принцип *самолимитације колективних информација у систему*.

Особине релације између пола „*Свега*” и пола „*Ничега*”, о чему је било речи у предходној глави овог рада, омогућује нам да доказујемо информатичку природу „*свега оног што јесте*”. Као што смо могли да закључимо, између најелементарнијих полова најнижег нивоа (Ничега и Нечега односно Ничега и Свега) и највишег макро нивоа универзалног пола „*Ничега*” и „*Свега*”, постоји иста *релација* која делује међу половима. Информатичка природа *релација Свега и Ничега* (Нечега и Ничега), је на микро плану сводива на познати однос *нуле и јединице* (0,1) као информатичку бинарну базичну релацију³⁸. Сходно Општој теорији система ови полови *нуле* и *јединице* између места креирајући информацију и, консеквентно, гомилање информација (сагласно одређеном темпу). На овај начин уочавамо да наш, као и било који други постојећи свемир (космос) представља масивну системску структуру информација, које се налазе у неком одговарајућем поретку³⁹. Треба на овом месту потсетити да

³⁶ Логички можемо бесконачно пута додавати пол „*Ничега*” свакој насталој целини, а да се тип релације не промени. Сваки настали продукт и даље ће бити израз исте релације.

³⁷ Види L. von Bertalanffy, „General System Theory”, Allen Lane The Penguin Press, London, 1971. види и E. Laszlo, „The Relevance of General System Theory”, George Braziller, New York, 1972.

³⁸ Ова најмања јединица у компјутерским наукама је „бит”. Бит у компјутерским наукама представља информацију потребну за разликовање два међусобно искључива стања. (Само као аналогија да потсетимо да се у Хришћанству сматра да „*на почетку беше реч*”, што је други израз за информацију или реч-податак.)

³⁹ У нашем космосу (Универзуму) делују силе Ентропије и негативне ентропије, а сам овај космос је представив и у неким теоријама физике као (примарно) *Информатички космос*. (Ово није аналогија, већ физичко објашњење које је у употреби.)

савремена физика показује да се све елементарне честице налазе у непрекидном кретању, да непостоје честице са нултом масом мировања (фотони и неутрини) ван кретања, те да стога закључујемо да би ван кретања цео свемир (или универзум) престао да постоји односно да је материјални космос могућ само у сталним динамичким променама⁴⁰. Својство „*свега оног што јесте*” је непрекидност кретања и непрекидност креације и губитка информација у систему, али и у (свом) сталном односу према полу „*Ничег*” као екстензији (релације). Управо својство „*свега оног што јесте*” да оргнизује информације омогућава нам да дискутујемо о егзистенцији Бога, као бића, у релационистичком систему, који је како уочавамо информатичког вида.

Савремена физика пружа могуће теорије да је Универзум у ствари информатичког вида односно да материјални свет у основи има информатичку позадину⁴¹. Информатички универзум подразумева да се у сваком и најмањем делу материје (или било чега другог) морају садржати информације.

Овим физичким својствима треба додати и особину из Опште теорије система где промене у било којој информацији или релацији система утичу на све друге релације и информације у систему. Информатички универзум или „*Битак*” („*све оно што јесте*”) је „органицистички” повезан скуп у смисаону целину уређених информација. Степен уређености овог система је мерило *смисаоности* (овог) поретка.

Да би смо се осврнули на постојање Бога у природном и информатичком систему (као и сваком систему), треба да укажемо на још два својства који произилазе из реалционизма и Опште теорије система. Генерални принцип реалционизма је да садржински и формално елементи релације јесу мање фундаментални од општије целине у којој су садржани. Одавде следи да најфундаменталнија општа макро целина мора бити истовремено (довољно) информатички целовито садржајна, али и *само-лимитирајућа* системска целина која обухвата сва својства информатичког динамичког универзума. Оно што релација представља у свом поретку је системски *тоталитет*, који је *нередуцијабилан*, *несводив* и *несепарабилан*⁴². У релационистичком макро поретку овакав тоталитет је увек *несепарабилни динамички ентитет*⁴³, који је системски *лимитиран* и истовремено најопштијег вида. Треба на овом месту приметити да принцип *само-лимитације* (проистекао из принципа *самоорганизације*) у ин-

⁴⁰ Види нпр. ставове о кретању код А. Ајнштајн, „*Geometrija i iskustvo*”, Проширено издање свечаног предавања одржаног на пруској академији знаности у Берлину на 27. јануара 1921, Осијек, 1923.

⁴¹ Ово је присутно и у најновијим хипотезама и теоријама физике где карактеристике спиновања елементарних честица у процесима анихилације бивају пренете *информацијама*, које би се по идеји морале кретати брзинама већим од брзине светлости. (По прелазу кванта у парове честица, ове имају обрнуте правце спиновања.)

⁴² Овакав закључак само наликује *монадама* из Лајбницевог филозофског схватања. У Лајбницевој систему монаде су најмањи (атомистички) елементи духовног карактера, који су под координацијом Бога. Види Лајбниц, *Monadologija, Kultura*, Београд, 1957.

⁴³ Ентитет је овде изједначен са (информатичком) релацијом, која у поретку има својство продукције нових веза. Продукција нови релација доказује да систем има *капацитет ширењу*. То је отворен тоталитет.

форматичком (кибернетичком) систему подразумева процесирање информација, што у грубо техничком смислу⁴⁴ означава *интелигентну обраду* информација или форме закључивања. Процесирање информација је само екстензија информатичке релационистичке структуре, где систем добија или већ поседује информације потребне за сопствено процесирање⁴⁵. Ово својство ћемо даље у раду размотрити у вези са принципом *самолимитације* односно *самоорганизације*. На овом месту треба додати да је општи релациони *тоталитет* (општи ентитет система) за који смо утврдили да је *нередуцибилан* и *несводив*, остовремено и *динамички отворен*⁴⁶ (релационистички) новим информацијама и стога има својство ка *системском ширењу*. Такав ентитет поред описане тежње *отворености* и ширењу (или да тако изразимо „креационизму“) има и системски симетрично генерисану посебност и склоност *затварању* или аутолимитацији⁴⁷. У информатичком системском окружењу овакво својство конкретне организоване *аутолимитације*⁴⁸ тај *процесно-информатички ентитет* категоризише као *биће* са обимом информација и формама закључивања о сопственој посебности и форми *аутолимитације*. Организација и садржај ових посебних информација такво биће *системски* одређује као логички *сазнајно* и стога *свесно* биће односно субјекта са знањем и капацитетом сазнавања, али и самосталног постојања (егзистирања у систему). Тај ентитет или биће је са одређеним садржајем и видом (конкретне) свести или самосвешћу⁴⁹, и, даље са способношћу уређивања / организовања и стога деловања.

Други принцип, поред ученог о фундаменталности најопштије целине-ентитета и несепарбилности *бића* као фундамента система, а који деривирамо из Опште теорије система је принцип *самоорганизације* у систему. По Општој теорији система, овакав информатички *отворен* тоталитет има, како видимо *самолимитациони принцип* којие се манифестује у постављању органичења у функцији организације поретка. Ако у неком информатичком систему имамо нагомилавање информација које је асиметричног типа⁵⁰ где се више информација гомила, него што се губи (а такав је нпр. наш ширећи природни-информатички поредак или Универзум) тада принцип *самоорганизације* уређује структуру и смисаону хијерархичност система односно спонтано систем организује рационални поредак „инпута“ и „оутпута“. На овај начин ширећи систем је по дефиницији *процесно интелигентан*, а ово је последица постојања још једног важног принципа, који овде можемо назвати ***принципом самопроцесирања информација***, који је проистекао из општијег принципа

⁴⁴ По аналогији са компјутерима који поседују меморију и процесор. (Само као техничка аналогија може се приметити да су овде системски меморијска и процесорска „јединица“ нераскидиво обједињени.)

⁴⁵ Процесирање информација се може, по аналогији, дефинисати као мисаони процес или, „*размишљање*“.

⁴⁶ По Општој теорији система, овакав информатички систем је увек *отворен* тоталитет.

⁴⁷ Системски услов постојања Бога је могућност самолимитације и сопственог органичења као бића.

⁴⁸ Аутолимитација је управљање / организовање структурисаним информацијама које су тиме *вид знања*.

⁴⁹ У овом информатичком систему свест општег бића или Бога изједначава се са (Његовом) самосвешћу.

⁵⁰ Имајући у виду деловање сила ентропије и негативне ентропије, као и отсуство апсолутне симетрије у отвореном информатичком системском поретку.

самоорганизације и самолимитације. Принципи *Самопроцесирања информација* подразумева да поредак поседује информације о самим информацијама односно *мета-информације*. Ако је основна *релација* временски инваријантна, тада мета-информације могу постојати у произвољном моменту времена. На овај начин можемо поједностављено условно рећи да од „старта” систем поседује и мета-информације и способност *Самопроцесирања информација*. (Овај временски почетак или „старт” у ствари не постоји, јер је, као што смо видели системска *релација* без свог почетка и краја односно временски инваријантна.)

Овде треба приметити да је и општи систем *самоорганизације* у природном поретцима и сам развоју у функцији од потребе обраде инпута (информација) ради функционалног „аутпута” (повратних информација), што на неком нивоу система (или ентитета) подразумева потребно креативно системско усмеравање.

Најефикаснији доносиоц одлука у природном или друштвеном систему је такав који је релативно *централизован* (сегмент или *биће*) и који и сам представља смисаону целину (и у нашем поретку *ентитет*). Овде би, наиме, систему могли да додамо и начело *ефикасности*, али тај принцип није неопходан⁵¹, јер је *принцип самопроцесирања информација* и мета-информација, довољан за доказивање општег системског *бића*, као интелигентног носиоца закључивања односно *бића* којег можемо одредити као Бог.

Овакво *биће* са горе описаним особинама је *крајњи организатор*. Он је као *биће* системски лимитиран и одвојен, и можемо га дефинисати као системски *ентитет* - *биће*. *Биће* као Бог је, дакле, креативно и доноси одлуке системског нивоа. Екстензија таквог егзистирања *ентитета* је, међутим, и локално дејство и доношење информација и одлука, што је системски условљено и условљено организацијом Бога, као динамичког *бића*.

У циљу доказивања постојања Бога, треба овде имати у виду да описано *биће* (*ентитет са својим капацитетом*) није настајао „касније” или у оквиру „протока времена”, већ да је својство овог ентитета истотипно као и сама (овде горе описана) основна *релација*. Наиме, као што смо могли да приметимо, *релација Ничега и Свега* је инваријантна у односу на време и не зависи од времена. Та *релација*, као неопходна и основна, увек егзистира, јер је *Ништитица* по себи логички немогућа (односно пол супротног, као *Нечег*, увек мора бити системски придружен односно присутан). Оваква временска инваријантност важи и у случају *бића* које је неопходни *ентитет*, а принцип *организације* је системски укључен у пол *Нечег*. Овакво основно *биће* *креационистичког* вида јесте Бог. Категорије априорности и апостериорности на то *биће* нису примењиве, као што нису овакве категорије временског димензионарања примењиве ни на основну *релацију*⁵². Основна *релација* је, стога, представива као основни

⁵¹ Ипак, и поред тога што *ефикасност* није главни принцип система, можемо га узимати у обзир при анализи организације система. Кибернетика овај принцип усваја као основно начело у управљању информацијама.

⁵² *Релација Ничега и Свега*, као основа је одувек постојала и увек ће постојати јер самостални пол *Ничег* не може посебно егзистирати без *нечег*. Бог има исто својство, јер је то ентитет изједначен са *релацијом*.

ентитет. У овом ентитету релационистички је садржано *биће* које је системски узевши Бог. Пол *Нечега* у конкретном поретку увек представља супротност тежњи апсолутном поништавању, и као такав овај пол има системски масивну потенцијалну и реалну димензију⁵³ (или опсег информација). Овај пол са другим полом *Ничег* креира својство кретања ентитета односно релације.

У конкретном логичком и информатичком поретку, можемо да уочимо да основна релација никада не егзистира у свом најелементарнијем виду, где један под - елемент тежи преласку у нулу, а други и достиже нулу, као отсуство сваког квалитета. Целина релације која обухвата основну информацију непрекидно тежи ширењу и пол различит од нуле (*Ничицице*) може имати знатне димензије⁵⁴. Следеће важно својство временске инваријантности релационистичког поретка је да „наредни моменат” информатичког ширења система може равноправно да замени „предходни” моменат или стање система. Другим речима, релација може задржати своја својства, чак и када узрок и последица „замене своја места” (у посебном стању времена). Ово омогућује да у информатичком поретку биће као Бог може у сваком моменту и свуда бити присутан, независно који историјски период у развоју система обсервирамо.

Конкретни развој савремене физике у будућности могао би и доказати неке овде изнете логичке ставове или закључке. Основни задатак физике у овом правцу би пре свега био да се докаже да информације у овом постојећем физичком Универзуму имају или могу да имају брзине (преноса) које надилазе универзалну константну брзину *C* (односно брзину светлости, у овом Универзуму). Овај аспект је од значаја, јер би тако физика јасно указала на карактеристике физичког простора у коме је такав простор преносник информација⁵⁵ (као што је иначе преносник и других видова физичког поља).

Напоследку, Општа теорија система указује на још једну одлику Бога као бића системског поретка. У оквиру система информатичког-природног вида, биће као што је Бог увек поседује *идентитет* који је основно опредељујуће својство таквог ентитета. Принцип *самоорганизације* који прожима цео систем и, као што смо приметили, може да подразумева централизоване ефикасни⁵⁶ ентитет, истовремено укључује и лимитацију тог ентитета који тако постаје независан *субјект* и актер. Ово и омогућује да га дефинишемо као самопроцесуирајуће *биће*, које системски (ефикасно) делује. Бог као такво посебно биће има *идентитет* који га одваја од потенцијалних или реално постојећих других могућих бића.

⁵³ Најмања релација у конкретном (нашем) универзуму може бити информатички врло масивна. Аналогија са савременом физиком је овде корисна, јер се показује да у природном космосу делење у акцелераторима физичких микро-честица нуклеона (протона или неутрона) продукује још масивније елементарне физичке честице (од оних од којих су ове настале).

⁵⁴ Делење масвних честица од нуклеона, преко кваркова до још тежих и елементарнијих честица, такође има свој крај. (У супротном, ако не би било краја најосновнија физичка честица би имала масу целе васионе.)

⁵⁵ Да је физички простор преносник информација, већ је уочљиво у неким областима физике елементарних честица. Остаје је нејасно којом брзином је могуће ширење информација у физичком простору.

⁵⁶ Сваки овакав систем тежи повећању ефикасности односно, другим речима, већој смисаоности.

Из конкретне свакодневне стварности, на пример, опсервирамо и да људи имају појединачно своје одвојене идентитете. Идентитет човека је основно својство које везујемо за човеков *дух* односно *биће човека* који је, такође, *субјект* деловања и креирања у оквиру система који уграђује у себе и принципе ефикасности и креативности. Основно својство човека-бића је стална „глад” за информацијама и знањем. То се манифестује у сталној потреби човековог духа да разуме и објасни све феномене око себе, као и саму своју суштину. Ово људско трагање за истином је израз функције за ширењем информатичког поретка.

У целини сагледавајући, *највиша релација* (*Нечега* према *Ништици*) садржи системску *унутрашњу* рационалност за управљање информацијама. *Релација* као *ентитет* поседује знање које дефинише своју свест (и самосвест), као и свест према могућим спољним елементима-информацијама (или релацијама). Системска *унутрашња* рационалност је како закључујемо израз екстензије системског принципа *самоорганизације* који је у релационистичком информатичко-меморијском поретку добио облик *принципа сопствене свести* и *самосвести* информатичког динамичког *ентитета* изједначеног са основном релацијом⁵⁷.

Закључак

У овом раду ми смо доказивали и у мери која је својствена науци и филозофији покушали да докажамо постојање бића, као најфундаменталније категорије релационистичког поретка, што је потом постао и предмет доказивања Бога. Овде смо истраживања вршили применом Опште теорије система, Мета-дијалектике односно Дијалектичког релационизма. Пошто смо у првом делу рада третирали и разрешавали питање порекла *Свега што јесте*, довољно јасно је постало да се неаксиоматским методом може деривирати и релационистички *ентитет* који се подудару са *релацијом*. После анализа недовољно дефинисаних појмова или процеса дошло се до закључка да је потребно увести два нова принципа Мета-дијалектичког методског разматрања, а то су: 1) *несепарабилност* најосновнијих елемената који постоје само у оквиру релације; 2) *нередуцијабилност* основне релације, која имајући у виду наведено својство елемената, постаје *фундаменталнија* од несепарабилног основног елемента. Даља анализа показала је да је основна релације сводива на однос „Ничега” са „Свим оним што јест”, као половима релације. Оба пола се налазе у нераскидивој вези, тако да основно питање филозофије: „*Одакле све оно што јесте*” губи смисао односно добија одговор свођењем на апсурд. Наиме, ако претпоставимо барем пол „Ништа” (а то је најмање што се може претпоставити), овакав пол није могућ без противречног (различитог) „Нешто” односно „Свега”, јер „Ништа” је *Релационистички* немогуће без пола *Ничег* односно *свега што јест*. Тек релација фундаменталног нивоа омогућава постојање *Ничега* и *Свега* у јединству. *Нешто* касније, замењујући полове (*Ничега*, *Свега*) са *нулом* и *јединицом* односно (0,1), долазимо до сазнања о томе да основна релација тих

⁵⁷ Принцип системске *самоорганизације* у оваквим релационистичким условима прераста и јесте принцип и поредак динамичко-системске смисаоности.

полова претставља бит информације. Одатле следи и закључак да је релационистички макро поредак (целог) система информатичког вида.

У наставку, затим корисимо Општу теорију система. Као што се показало, системска унутрашња рационалност или системска информатичка смисаоност је израз екстензије системског принципа *самоорганизације* у форми информатичке *самолимитације*. Принцип *релационизма* је да садржински и формално елементи релације јесу мање фундаментални од општије целине у којој су садржани. Следи да најфундаменталнија општа макро целина мора бити истовремено целовито информатички садржајна, али и *само-лимитирајућа* системска целина која обухвата сва својства информатичког универзума. Основну деривацију принципа *самоорганизације* представља *принцип самолимитације* који у релационистичком систему има своју логичку екстензију као принцип *самопроцесирања информација у систему*. Ово је нови *принцип* Опште теорије система до кога се дошло у овом истраживању. Тај принцип је довољан за објашњење општег динамичког бића-ентитета односно Бога. *Самопроцесирање* подразумева да информатички поредак поседује информације о самим информацијама односно *мета-информације* које су предмет *процесирања* или *самоорганизације и обраде*. Ако је основна *релација* временски инваријантна, тада *мета-информације* могу постојати у произвољном моменту времена. Оно што релација представља у свом поретку је системски *тоталитет*, који је *нередуцијабилан, несводив и несепарабилан меморијски ентитет*. У релационистичком макро поретку овакав тоталитет је увек *несепарабилни самопроцесирајући меморијски ентитет*, који је системски *носиолац самопроцесирања*. Ентитет који поседује системску самолимитацију и особину *самопроцесирања информација* (или сопственог знања) је *биће* које можемо као самознајно биће дефинисати као Бог.

Будући да је на најнижем нивоу постојања ичега релација најосновији фундамент (да овај ниво означимо као „*квантни ниво интеракције*”), а да је ова иста релација истотипних полова и најосновнија категорија на нивоу целине Битка, деривирао се овде закључак да тежња за ширењем оваквог, како се доказало информатичког *смисаоног система* има основу у самој основној релацији. Системски принцип информатичке *самоорганизације* постаје тако трансформисан или допуњен новим принципом *информатичке самосвести*, која је садржана у системској релацији. Информатичка самоорганизација у таквом релационистичком поретку подразумева изванредан креационизам и структурисане (мета) информације у ширењу, сходно и према неким одређеним потребама и приоритетима. Ту се системски манифестује *свест* носиоца и регулатора тог структурисања (знања). Оваква *свест-ентитет* је биће који се у ван-временском релационистичком поретку јавља равноправно и на почетку, као и на крају (ако краја има) било ког процеса или стања. *Биће* истовремено акумулира и *самопроцесира* структурисане информације и знање што је основна одлика мисаоног интелигентног субјекта.

Литература:

1. Džon Barnet, Rana grčka filozofija, Zavod za udžbenike, Beograd, 2004.
2. F. G. Hegel, Dijalektika, Beograd, Dereta, 1991.

3. G. F. W. Hegel, „Phenomenology of Spirit”, Clarendon Press, Oxford, 1977.
4. Engels, Dialectic of Nature, International Publishers, 1968.
5. L. Von Bertalanffy, „General Systems Theory”, Penguin Press, London, 1971.
6. Vranicki, Historija Marksizma, Naprijed, 1971.
7. J. Erman, „Was Leibniz a relationist?”, in: „Studies of Metaphysics”, Midwest Studies in PH Vol. IV. Univ. of Minnesota Press, 1979.
8. J. Kaipayil, An Essay on Ontology. Bangalore: JIP Publications, 2008.
9. R. Christopher. Time, Space and Philosophy. London: Routledge, 1991.
10. Augustin, O Božjoj državi, Zagreb, 1982.
11. M. Hajdeger, Uvod u metafiziku, EIDOS, 1997.
12. F. Engels, Dijalektika prirode, Prosveta, 1978.
13. L. von Bertalanffy, „General System Theory”, Allen Lane The Penguin Press, London, 1971
14. E. Laszlo, „The Relevance of General System Theory”, George Braziller, New York, 1972.

META - DIALECTIC APPROACH APPLIED TO THE BASIC QUESTION OF ONTOLOGY OF THE ORIGIN OF “EVERYTHING THAT IS“ AND THE POSSIBILITIES OF THAT METHODOLOGY IN THE PROBLEM OF PROVE AND THE EXPLANATION OF GOD

Summary: In this article, on the basis of a new methodology, we consider basic Ontological problem of the origin of existence of All that is (das Sein). Later, especially in this respect, we are trying to offer the new approach to prove and explain the (Higher) being and the God. This article is based on Meta - dialectical method and is a result of research of the meta-logic and represent an extension of the classical Dialectic methodology. It has been found that such redefinition of the dialectic methodology can be titled as a Dialectic Relationism which includes in itself the principles of the General System Theory. In an attempt to prove the existence of God, in the framework of new approach, it has been proven here to be suitable to use Non-axiomatic logical methods, in order to avoid the tautological „traps” or paradoxes. Relationism of dialectic orientation, better explains the natural and physical phenomena than the more generally defined Classical dialectic and other logic(s) and concepts based on the Classical axiomatic approach. The formulated dialectical relationism includes the new dialectical principles which are: 1. inseparability of the fundamental elements of the relation, and 2. the irreducibility of the fundamental relation containing the inseparable elements. Thus the basic relation becomes more fundamental category of the non-separable basic elements. Applying the relationism to the Ontology for resolving the most fundamental paradox or basic question „Why is there anything at all?” we are able to provide an answer to that basic question. By applying the methodology of the reduction to the absurd (on the reformulated ontological question of „Why anything exist in relation to Nothingness?” (oppositional dialectic form)), we had derived to the conclusion that, „Nothingness” (as a pole opposite to „Everything”) is impossible per se (the poles / elements are inseparable i.e. Something always must exist, because the basic relation is irreducible and elements (Nothing, Everything) are inseparably linked. This is similar to the quantum physics where quantum interactions are irreducible. Cosequences for the theology are in fact that the most fundamental category is in the same time most general information and complex cattegory-entity, so that such order is in the framework of relationistic logic reducible to certain being with the identity and the subject as the most general cattegory-entity that is the fundament of the system.

Key words: Meta-dialectics, relationism, system, capacity, God